

Bà n bẻ, ngườ i quen riết h i không ai còn nh tên c a ông, ch biết kêu ông là ông C , ch c là h i x a ông c có làm h ng c gì đó làng. Năm nay ông c đã quá cái tu i 90 mà v n còn minh m n, không r u chè, cái thú duy nh t c a c là u ng trà hút thu c. Tánh tình ông C r t quý m n bà n bẻ, b ng h u. Bà n c a ông không còn m y, bây gi bà n bẻ c a con ông là bà n c a ông. Hàng ngày, vào bu i chi u ông th ng ra sau v n ng i trên chi c gh x p có l ng d a nhìn hoa, ng m ki ng hút thu c u ng trà làm vui. Ông c không đi ra ngoài và cũng ch ng ti p xúc v i ai. N i góc v n nhà ông có m t hai ch u trúc. Ông thích l m nh ng ch u trúc góc v n. Ông nói “Ti t tr c tâm h ” là cái bà n tánh c a ng i quân t .” Ông r t th ng m n Ngô T ng Th ng, t c t ng th ng Ngô Đình Di m. “C Ngô dùng cây trúc làm bi u t ng cho qu c gia. Cái m c c a t ng th ng có hình cây trúc.” Đám tr , nói là tr nh ng cũng trên d i 60 tu i r i, th ng túm năm t m ba nghe ông C k chuy n đ i x a.

Chi u nay, lúc m t tr i v a gát non đoài, ánh n ng xiên xiên qua hàng cây góc v n r i xu ng cái kho ng sân nho nh , ông C đang ng i tr m ngâm bên tách trà, đĩa bánh đ tr c m t. Ông C m i “Ăn bánh u ng n c ch i. Nh ng mà m y c u mu n r u cũng có r u tr ng nghe.” Cũng nên nói thêm, m c dù không thích u ng r u, nh ng c C luôn có r u đ m i đám tr đ n thăm. Nh ng chai r u Martell, Whiskey l ng chai, còn m t góc do nh ng b a r u c a đám tr đ c ông c t i đ dành. Ông nói “bu n ng g p chi u manh nghe m y c u”. Tánh ông c nh v y. Ông hay gom góp c nh ng th mà không ai ng t c ng dây thun, chi c b t a,

cái nút áo...đám cháu nếp ngoi khi cón hoi ông đư có đ, nh m t cái ti m “ch p pho”. Nh có m t l n, khi cô cháu gái ra tr ng m ti c m ng, đám b n đ m i s c dân t t p ă n u ng ca hát, khi ra v có cô b n gái ng i M m t chi c nh n có g n h t xoàn li ti. Sau khi ki m tìm kh p các n i mà chúng đã đi qua trong ngày hôm đó. Cu i cùng đành ch u m t. Khi đ a cháu v k l i...ông c C đ ng d y đ n cái ti m “ch p pho” c a ông l i m t chi c nh n b ng b ch kim, trên có g n hàng ch c h t kim c ng li ti l p lánh “Ph i cái n y không?” Đ a cháu m ng r ra m t, nh y c n lên ôm c ông hun m t cái “ch t”. “Đúng r i, ông l m đ c đâu v y?” “đâu, tao th y nó r t n m bên cái vôi n c ngoài sân, tao đem b vô đó.”

Nh ng ng i b n M bày t s kính tr ng ông c C b ng m t món quà, nh ng ông t ch i. Chi c nh n đó ngoài giá tr v t ch t còn là v t k ni m c a cô gái. T đó cô gái nh n ông c là ông.

Ông C ch đũa bánh, có nh ng chi c bánh màu tr ng, và nói:

“Ăn bánh nếp u ng trà ch i.” Ông nhìn anh nhà báo c i: “Tui có đ c m y bài vi t c a c u. Hay l m, nh ng sao c u vi t toàn chuy n đ ng quê mi n nam không v y?”

Anh nhà báo c i gi i thích. Ông C à m t ti ng “Nh v y c u đã đi qua nh ng vùng đ t đó, c u có k ni m...có bao gi c u đ n m t vùng đ t có tên Ba La V n T ng ch a?” ông C ch vào đũa bánh “Nó là quê h ng c a nh ng chi c bánh mà các c u đang ăn đó.”

“Bánh Nếp?”

“, bánh nếp”

“Cháu c nghĩ là c nói ch i...”nh t i cháu hay nói.”

“H m!” Sao l i g i là bánh nếp? Đ n gi n ch vì ng i ta rang nếp cho n bung đ làm bánh.” Ông C gi i thích. Cái bánh này c a ng i dân x Qu ng. Nói rõ ra là Qu ng Ngãi.

“Ngái dân tánh Quáng Ngãi, vào ngày Tát tháng làm các loái bánh đá cúng ông bà và ăn Tát. Bánh thì có nhiáu thá loám nhá bánh in, bánh thuán, bánh gai, bánh tát...v.v. nháng không thá thiáu đác món bánh nếp. Không có bánh nếp, coi nhá cháa phái ăn Tát.” Ông Cá nói thêm.

Muán có nháng “lát” bánh nếp thám ngon giòn ngát, ngái ta phái chán láa nếp tá vá trác, phái cát ká càng. Gán tái ngày làm bánh, nếp lái đác đem ra phái lái cho thát khô, khi rang mái nếp to, bung ra nhá bông chanh, bông bái. Náu nếp không nếp chá búp búp thì khó mà làm bánh. Nếp khô phái rang trên bếp than háng, khi hát nếp bung ra, ruát nếp tráng ngán. Sau đó ngái ta mái đem sàng, sáy, gián...cho sách vá tráu. Cái hát nếp đó đem đóng lái làm thành bánh.

Ngái ta gái là đóng bánh. Phái có khuôn. Khuôn đóng bánh nếp làm báng gá hình chá nhát có kích thác khoáng 3 tác 6phân và ngang 4phân, nó gám có 4 miáng đác láp đáng trên đá gá. Ná trán vái đáng cát tháng vái gáng cho vô khuôn rái dùng chày (đáu trên tròn, đáu dái chá nhát váa khít vái khuôn bánh) đá đóng bánh.

Cách làm nhá váy: Tháng nếp đáng (cũng là mát nghá thuát, không phái tay má làm đác.) Khi tháng đáng (có gáng đáp đáp, hoác xát lát bá vô) mức lên, khi đáng kéo thành sái tá là đác. Trán nếp đáng đã tháng vái nếp rái đá vào khuôn. Đát đáu chày chá nhát khít khuôn bánh, láy vá nếp lên đáu tròn theo nếp pá đáu tay. Khi nếp ép váa đá thì đá tiáp nếp vào khuôn đóng tiáp cho đáy khuôn là đác. Khi tháo khuôn sá đác mát “cây nếp” dài. Đáa “cây nếp” sáy trên sàn láa than cho khô. Bánh khô, dùng lái dao máng và sác cát bánh thành táng lát tùy ý thích nháng không đác lán lám, mái cái bánh dày cháng 1 đát lóng tay là đác.

Cát cho đáu bán cánh và sáy lán thá 2 đá bánh thát giòn. Muán đá ăn cho đác lâu, bánh phái cát vào các thùng sát Tây kín gió. Bánh ra gió sá bá u mát đá giòn, và không còn mùi thám. Thông tháng á quê muán giá bánh đác lâu mà ván giòn, ngái nông dân cho vào kháp có lót lá chuái khô. Cách trá bánh nhá thá náy thì giá đác lâu và không đi háng vá đác biát cáa nó.

Ông Cá chá chiác bánh: “Bây giá ngái ta không còn làm theo cách cá truyán mà dùng công nghá tá viác đóng bánh, sáy khô và giá ám...nó khác xáa nhiáu. Tuy váy cũng còn giá đác món ăn cá truyán cáa quê háng.”

Mái ngái cám chiác bánh ngám nghĩa và ăn thá. Ăn bánh nếp phái uáng vái trà. Trà càng ngon

bánh càng dẻo mùi thơm. Mùi nếp có vị thanh thanh và mát, gọt bỏ vỏ nếp cay nhè nhẹ không nếp...mùi nếp tuy xốp nhè nhẹ còn nghe giòn tan, nhai nhè nhè mềm mịn ngọt thanh cái vị thơm của nếp, vị ngọt của đường, vị cay của gừng. Tất cả nhè nhẹ hòa quyện vào nhau làm mất đi vị đắng nên mất mùi vị thơm, ngon, giòn ngọt. Không còn nhai, chỉ chiêu mất ngủm trà nhè nhẹ hòa tan ra trôi dạt xuống cổ họng. Hột trà, vỏ bánh tan ra làm rung động nhè nhẹ tiem mao nhè nhẹ...Có thể ăn chỉ có bánh nếp mềm mịn ngọt thanh cái ngon, ngọt của nó.

“Ông Còi. Bánh nếp Ba La Vén Tươi ng phỉ không?”

“Không phỉ.”

“Sao hỏi nếp ông nói Ba La Vén Tươi ng gì đó?”

“Đó là quê hương của ông bà tui.”

“À, nếp không phỉ ông Còi quê ở Bến Tre sao?”

“Thì tui là dân Bến Tre chứ đâu”

“Nghe hông!”

“Cái gì mà nghe nếp hông nghe. Trừ đây chỉ có 300 năm có ai là dân Bến Tre, Hàm Luông, Cà Mau, Rạch Giá gì không? Gót gát quê hương nhè nhẹ Thanh Hóa, Hời Phòng thì cũng là Quê hương Trù, Thưa Thiên, Quảng Ngãi...chứ đâu. Còn nếp xa hời nếp là ở bên Tàu, có phỉ hông chú nhà báo.”

“Tui nói cho mà nghe. Ông Nguyễn Trung Trù là dân sanh ở Long An Gò Công, rời ông tười của ông Nguyễn là ở Trùng Công Đới nh, rời...Tổ quân Lê Văn Duyệt...nè có phỉ ông bà

cha m quê h ng b n quán c a m y danh t ng công th n có công khai hoang m n c v ph ng Nam Qu ng Ngãi không?”

“À! Nh v y tui là dân B n Tre nh ng quê tui Ba La V n T ng thì có gì đâu mà ng hè. S n tìn đây tui h i chú nhà báo có bi t Ông Già Ba Tri không?”

C đấm nhao lên: “Ai mà h ng bi t ông C .”

“Bi t nói nghe ch i.”

Tui k cho mà nghe nè. Ông Già Ba Tri cũng là ng i Qu ng Ngãi. Ngày x a ngày đó, cái h i năm n m khi dân mình đi khai hoang l p p th i chúa Nguy n v ph ng Nam có gia đình ông Thái H u X a, g c Qu ng Ngãi, sinh c l p nghi p Ba Tri t th k 18 trào vua Lê Hi n Tông (1717 – 1786). Ông Thái H u Ki m là cháu n i ông Thái H u X a, trào Gia Long t u qu c, t ng có công giúp chúa Nguy n Ánh, đ c phong ch c “Trùm c An Bình Đông” q n Ba Tri bây gi . Năm 1806, ông Ki m đ ng ch Trong bên c nh r ch Ba Tri, làm đ ng khai kinh m r ch giúp cho dân c khu này có n i làm ăn sinh s ng. Làng xã phát tri n ngày càng ph n th nh, ng i ta buôn bán t p n p. Trong khi đó có ông Xã H c phía ngoài đ u r ch, cũng có l p ch g i là ch Ngoài, làng An Hòa Tây, càng ngày càng v ng khách th ng h qua l i t i lui. Ng i ta theo con sông Hàm Luông, C Chiên qua ch Trong bu n bán thu n l i h n, Ông Xã H t ch i cái m ng đ p đ p be b không cho ghe thuy n t sông Hàm Luông vào ch Trong n a. Ông Ki m b t bình, ki n lên Ph Huy n, ph huy n x “M i làng đ u có quy n đ p đ p trong đ a ph n làng mình”. ch Trong thua.

Ông C Ki m và dân ch Trong không ch u cách x trên. Ông C Ki m li n cùng hai ông b n già là Nguy n Văn T i và Lê Văn L i, khẩn gởi đi b t Ba Tri ra kinh đô Hu đ đ a đ n lên kêu oan nh vua phân x . Ph i bi t cái th i đó đi t Nam ra kinh thành Hu là thiên nan v n nan, ch có đi ghe ch làm gì có xe ch y. Tuy v y, C Ki m nh t quy t đi b c m y tháng tr i, cu i cùng sau m t th i gian dài dò đ ng đi, ba ông già cũng t i n i. Lúc đó vua Gia Long đã băng hà, vua Minh M ng v a lên ngôi. Vua Minh M ng cho tra xét bi t đ c gia đình C Ki m đã giúp vua cha là Gia Long, x cho đ p b đ p, vì r ch là r ch chung, đ ng giao thông chung c a c ch Ngoài l n ch Trong. Vua Minh M ng s c gi y cho quan Ph Ho ng Tr và t nh Long H phá đ p r ch Ba Tri. Nh cái chuy n ga đ , c ng quy t nh v y dân chúng m i kêu ông C Ki m là Ông Già Ba Tri. Cái tích này l u truy n trong dân gian, và có vi t t trong sách v nh ng tam sao th t b n.

Cái Bánh Ngon và Ông Già Ba Tri

Tên: Lê Bình

Tháng: 25, Năm: 2009 06:52

“Vậy ra ông Già Ba Tri là dân gốc Quê Ngãi?”

“À!”

“Hèn chi!”

“Làm sao?”

“Nghe dân Quê Ngãi ga đơ cùng mình, tài cao lắm c.”

“Không phải nói “mèo khen mèo dài đuôi” chứ mấy nghe thấy đó...Lê Văn Duyết, Trưởng Công Đoàn, Nguyễn Trung Trác...v.v. chúng nó tài cao mà gan lớn...mà nó c phẫn Nam sách s đư có ghi công.”

“Bớt rồi.”

“Nhưng tui là dân Bến Tre à.”

“Thì c là Ông Già Ba Tri.”

Bên ông C im lặng th dài ng m nhìn cây trúc.

“Sao đừng không c th ra?”

“Nói nghe mà chớ thôi. Ngươi Viết mình thì đâu cũng là đàng bào hột mà. Mày ông có ăn có hột cứt hột rùi...tên mình tên bên Đàng Đình Hột rùi lều cứt mãi xuống phồng Nam. Tui nghĩ nư đàng cái mũi Cà Mau mà không đàng bìn hột chớ dân mình đã chi m Mã Lai rùi. Dân mình gan đàng lều, nhợng hiều hòa nên bợng i ta chèn ép tui là đi. Cái vui cứt a tui là tui cứt các giợng dân trên thợ giợ không ai xợng hô vớ nhau là “đàng bào” hột. Vớ bìn chớ là chuyợn huyợn sợ, nhợng sao dân tợc Viợt hợng nghĩ chuyợn gì khác mà nghĩ ra cái tích “đàng bào”. Cái đó mợi là cái quý cứt a dân tợc. Đã là đàng bào thì phợi thợng yêu nhau. Bợn Tre hay Bợn Cát, Thợa Thiên hay Thợ Thợa ...nợu mà hợng giợ cái “đàng bào” đó bợn tàu phợng Bợc nó ép xuợng mà cái mũi Cà Mau thì nó hợng chợu dài ra...mình chợy đi đâu?”

“Ông Già Ba Tri đàng lo. Ngợi mình thiợu gì ông Già Ba Tri hợ cợ. Thợi nào cũng có Trợn Ích Tợc, Lê Chiêu Thợng, Nguyợn Thân, Huợnh Công Tợc...nhợng cũng còn nhiợu Nguyợn Trung Trợc, Phan Đình Phùng, Lê Lợi, Quang Trung, Nguyợn Tri Phợng, Nguyợn Trợi. Thợi đàng nói gì hột. Ăn bánh nợuợng trà đi ông già Ba Tri.